

NAERATUS JA LAHKE MEEL ILMA KELLA VAATAMATA

Tekst: Maire Aunaste

Tiiu Kotsar (76) on pakkunud oma sõprust ja seltsi terve elu- ka siis, kui vabatahtlikest seltsilistest polnud maailm veel midagi kuulnud. Nüüd on ta vabatahtlik seltsiline ka paberite järgi, kuigi mingi aruandluse või projekti pärast pole ta elus midagi teinud. Ikka ainult südame sunnil selleks, et tuttavate ja sõprade elu rõõmsamaks muuta.

MITTE ABIVAJAJAD, VAID SÕBRAD JA ENDISED KOLLEEGID

Kotsarite maja asub Olustveres teisel pool raudteed, seal, kus rohkem kui 200-aastased tammed, vahtrad ja pärnad uhkel mõisa-alleel üksteisele otsa vaatamise lõpetavad. Tiiu tuli noore tüdrukuna Olustveresse kooli, leidis siitsamast abikaasa ning töötas 39 aastat sidejaoskonna ülemana. Sellel tööil sai ta läbi ja lõhki tuttavaks kõigi oma-kandi inimestega. Ilusa kodukoha ja palju rõõmu pakkunud elu kõrval kummitab kahjuks ka üks paha asi- kõik inimesed jäävad vanemaks... Võib öelda nii, et ongi juba jäänud! Õnnelikud on need, kellele kaasa veel kõrval ja Tiiu kuulub oma abikaasa Arviga nende hulka.

2018. aastal tehti Tiiule ettepanek hakata vabatahtlikuks seltsiliseks. Tiiul polnud selle vastu midagi, sest sisuliselt sedasama seltsi oli ta pakkunud oma endistele kolleegidele, oma naabrile ja peretuttavatele ennegi. Ainult arvepidamine tuli juurde, aga see näitas 2020.aastal, et Tiiu Kotsar on teinud vabatahtliku seltsilise tööd 459 tundi. See, et üks tund ümmargusest arvust puudu jäi, tõestas ainult seda, et arvepidamine oli aus ja täpne nagu Viiburi sõjakoolis! Tiiu oli oma usinuse ja innuga ära teeninud mitte ainult tunnustus- ja tänukirjad, vaid ka nende viie inimese siira tänu, kes Tiiu abivajajate nimekirjas olid. Tänavuse aasta 3 esimest kuud on ta oma seltsilise tegevust uuendanud.

KAASLANE, KES AITAB ELUMUREDEST ÜLE SAADA

Natalie, omade jaoks Taali (86) teab, et kui inimene jääb pensionile ning side endise töökollektiiviga kaob, tuleb leida sõber, kes möödunut korvaks ning eluisu aitaks hoida.

“Tiiu leiab alati aega mu probleemide ära kuulamiseks ja isegi lahendamiseks. Meie saame kokku igal nädalal,” ütleb Taali, keda Tiiu nimetab ennekõike sõbraks. Kuigi mõlemal naisel on

olemas ka abikaasad, siis on ometi hea rääkida kasvõi paar korda nädalas naistejutte, teha koos naiste töid ja lihtsalt lobiseda.

“Tuju üleval hoidmiseks on koos räimede puhastamine ja silgusoolamine üks paremaid mooduseid,“ ütleb ka Tiiu, jättes lisamata, et siis, kui käed kalast puhtaks on pestud, istutakse koos meestega kaardilauda. Sasku on mitte ainult Kotsarite kodus au sees, vaid 10 km kaugusel Võhmas samuti- seal olevat lausa kaks sasku- klubi!

HEA NAABER ON NAGU LOTOVÕIT!

Silvia (92) on olnud Tiiu naaber 55 aastat.

“Silvia töötas eluaeg raudtee-vahina ülesõidu kohas. Kui mul olid elus väga rasked ajad- meie poeg hukkus aega teenides!- siis kutsus Silvia mind tihti enda juurde tööle juttu ajama. Ma ei käinud 8 aastat kodust väljas, ainult tööl. Ja hilisõhtuti tihti Silvia juures vahimajakeses. Nüüd on mu naaber eakas ja haiglane. Kuigi tal on 2 last, asun mina ikka talle kõige lähemal- kui ta just Haapsalus tütre juures ei ole. Talvekuudel on tal ükski juba raske hakkama saada. Mina viin talle 5 korda nädalas kohaliku ajalehe tuppja ja loen uudiseid ette ka. Luubiga läheb lehelugemine ikka väga vaevaliselt! Ka on meil traditsioon, et Silvia käib meie juures saunas. Aga sellega kaasneb nüüd juba pisike risk: Silvia tahab kangesti lavale ronida, aga mis saab siis, kui ta kukub?” muretseb Tiiu põhjusega. Silvia tütar hoolitseb ema toiduvärsude eest, aga kui Kotsarite juures saab valmis potitäis suppi, siis viib Tiiu seda ka naabrile.

“Suppi on ju alati liiga palju- miks mitte seda siis naabriga jagada!” naerab vabatahtlik seltsiline Tiiu, kes enne suppi jagab abivajajatega ikka hoolimist, märkamist ja elurõõmu.

MUUSIKA– SUUR OSA ELUST

Tiiu on läbi elu laulnud, tantsinud ja näidelnud.

“Kui olime Arviga juba abielus, käisime koos näiteringis, kus ükskord lavastati tükki, kus mängisime armastajapaari. Minul oli seal selline repliik: nüüd oled sa minu oma surmani ja veel peale surmagi! ”Kuuks meel” oli selle näidendi nimi,” mäletab Tiiu täpselt. Ja kui ka ei mäletaks, siis saaks ta iga olulist sammu oma elus meelde tuletada arhiivikaustikuid lapates, sest mitte midagi tähtsat ei ole Tiiu üles kirjutamata jätnud.

“Mina tunnen rõõmu kohtumiste üle inimesega, keda usaldan ja kellega saab kõigest rääkida,” ütleb Milvi (82)- kolmas naine, kellele Tiiu seltsi pakub. Tegelikult on muidugi nii, et inimesed, kes teineteisega iga-nädalaselt suhtlevad, peavad mõlemad üksteisele midagi pakkuma...

“Milvi on läbi ja lõhki muusika- inimene ja üldse väga andekas!” ütleb Tiiu endise lasteaia juhataja ja emakeele õpetaja Milvi kohta aupaklikult.

“Ta on mänginud eluaeg akordioni ja laulnud ja sellest aastast- juba auväärses eas!- hakkas veel kitarri õppima,” teab Tiiu.

“Rääkisime tänagi Milviga- ta on nii rõõmsameelne, et temaga suhelda on lausa lust!” kiidab Tiiu ning lisab, et mitte ühtki virisejat tema seltsiliste hulgas polegi.

“Milviga koos käisime ka Viljandis Väärivate Ülikoolis. Pool tundi bussiga Viljandisse, pool tagasi. Juba sellegi aja jooksul saab tublisti rääkida,” tunnistab Tiiu peamise üksi elavate eakate probleemi olemasolu. Muidugi on see suhtlemise nappus.

TELEFONIJUTUD: ETTE ON NÄHTUD 20 MINUTIT KUNI TUND

Vabatahtliku seltsilise käsiraamatus on see kirjas: oma abivajajaga tuleb nädalas telefonitsi rääkida kuni tund aega. Kõigi juurde füüsiliselt ju ei jõua ning kõik inimesed seda ei vajagi. Ka telefonis rääkimine on suur abimees.

“Minule jääb ühest tunnist küll väheseks!” tunnistab Võhmas elav Anne (82), kes on Tiiu endine kolleeg side-päevilt. Anne nimelt oli eluaegne postiljon, kes viis posti jalgrattaga. Mõni ime siis, et nüüd on eakal naisel jalad läbi.

“Omal ajal oli Anne suur rändur- käis mere ääres ja mägedes, kuigi oli aastakümneid ratta väntamisega niigi kõva koormust andnud. Tema postiljonina töötamise ajal viidi lehti-kirju inimestele kuuel päeval nädalas koju kätte.. Nüüd ei taha Anne enam palju kodust väljas käia. Kalmistul käime küll koos ja mõnikord ka kohalikel väikestel laatadel. Aga peamiselt suhtleme telefoni kaudu. Mul on mobiilile lisaks ka laua-telefon, millel on 3 sõbranumbrit. Tänu sellele saame tundide viisi ilma rahata rääkida,” pole Tiiul sõprade (loe: abivajajate) jaoks ajast kahju. Ja käsiraamatus ette nähtust hoolimata peavad Anne ja Tiiu mitte üks, vaid kaks korda nädalas pikki telefonikõnesid.

“Seda pean ka ütleva, et oma seltsilistega räägime tavaliselt ainult rõõmsatest asjadest,” lisab Tiiu, kes, nagu mulle tundub, veedab enamuse oma ööpäevast naerul näoga.. Ega muidu ta sõbrad-lähedased polekski teda ju oma seltsiliseks valinud.

KUI PEOD EI PAKU ENAM PINGET

Tiiu ja Arvi Kotsar on pidudel tantsimas käinud eluaeg. Käivad keerulistest aegadest hoolimata aeg-ajal nüüdki. Aga neil on see võimalus, sest “tango tantsimiseks on tarvis ju kahte”, nagu laulusalm ütleb.

“Selles eas ei paku peod enam erilist rõõmu,” ütleb Tiiu viies seltsiline Maie (75). Kuna nende pojad olid eakaaslased, käisid koos nii koolis kui ülikoolis, siis on nende kahe suhe teistest erilisem.

“Maiega suhtlemine on meil pidude asemel. Sõidame palju ka jalgrattaga, naudime loodust, vahetame istikuid ja aiasaadusi,” selgitab Tiiu, kes 10 aastat tagasi tuli Olustveres ideele asutada seltsiliste klubi. Sama klubi tegutseb tänaseni, kuigi tegevused on ajaga muutunud. “Ah jaa- olgu tõe huvides öeldud, et jalgrattaga sõites läheme mäest üles nii, et ratas on ikka käekõrval,” naerab Tiiu, kelle elu motoks tundub olevat “ elame veel!” Ükskõik, kas sadulas, kõndides või kodusest tugitoolist telefoni teel, aga elu ei tohi seisma jääda!

“Kuigi Maie elab suures majas, on tal oja kaldal pisike põllulapp, millel eelmisel sügisel särasid päikesega võidu rohkem kui poolsada päevalille... Ja nad olid 4-meetri kõrgused!” täpsustab Tiiu- üks Lõuna-Eesti vabatahtlikest seltsilistest.